

Zoon, in denwelke Ik mijn welbehagen heb." Messias is voorwerp van Gods welbehagen, natuurlijk niet als Tweede Persoon in de Drieëenheid, maar als opgetreden in de menschelijke natuur. Eerst door te belijden, dat God zelf het schoon geniet, ontkomt ge bovendien aan het Pantheïsme. De pantheïst laat God zelf in het schoone doordringen. Voor de Schrift is het schoon iets, dat God (zelf transcendent zijnde,) zien wil.

³⁹⁾ Deze diepzinnige gedachte uit Psalm 94 : 9 snijdt op Schriftuurlijk terrein alle denkbeeld af, alsof God zelf indifferent, althans voor het natuurschoon zou zijn. Hij, die het oor plant, hoort; hoort dus ook het schoon van de tonenwereld. Of hoe kon Hij anders de tonenwereld scheppen? Hij, die het oog formeerde, ziet; ziet dus ook het schoon van vorm en tinten. Of hoe kan Hij anders het schoon van lijn en kleur scheppen?

⁴⁰⁾ Openb. 19 : 7.

⁴¹⁾ Psalm 50 : 10.

⁴²⁾ Ter oorzaak van het misbruik, waardoor men ook hier te lande in almanak en weekblad, het woord humor en humoristisch in discrediet bracht, stuit het sommigen als ze ook bij den Heere onzen God of bij den Christus van humor hooren gewagen. Laat mij ter geruststelling, daarom aanstonds op het feit wijzen, dat de meest positief Christelijke onder de aesthetici, Dr. Eckart, zijn hoogtepunt bereikt in hoofdstuk XV van zijn werk, en dat hij daar als titel boven schreef: „Der Humor ist die höchste, eigentlich Theïstische Weltanschauung." o. l. p. 92. Let op wat Carrière zoo waar zegt: Für ein göttliches Auge ist unser ganzes Treiben eine grossartige Komödie. Eckart omschrijft het zoo prachtig: „Der Humor vermält die Sehnsucht nach dem Erhabenen und die Wemuth über das Gesunkene zu einem ahnungs-vollen Schauen des Göttlichen in der Welt und der Welt in Gott. o. l. p. 94. Wil men uit de Schrift een proeve van goddelijken Humor, neem dan Psalm 2 : 4: „Die in den hemel woont zal lachen; de Heere zal hen bespotten. Ik toch heb mijn Koning gezalfd over Sion, den berg mijner heilichheid." Vgl. over Dante's voorstelling van de Divina Comoedia het schoone opstel van Dr. J. H. GUNNING: Das Leben der Menschheit und des Menschen eine göthliche Komödie. Gotha, Perker, 1878.

⁴³⁾ Hebreë 11 : 10. „Want hij verwachtte de stad, die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is." Zie vooral aant. 38.

⁴⁴⁾ Ook Schelling kent aan de Poëzie den eersten rang toe, wat vooral bij zijn Natuurphilosophie opmerkelijk is. Philosophie der Kunst, Sämmtl. Werke. Stuttg., 1859. Tom. V. p. 632: „Daher kommt es, dass die Poesie wieder als das Wesen aller Künste kann angesehen werden; ungefähr so wie die Seele als das Wesen des Leibes." Bijna evenzoo oordeelt KANT, Kritik der Urtheilskraft. S. W. IV. p. 200.

⁴⁵⁾ Cf. Psalm 17 : 15. „Ik zal verzadigd worden met uw beeld, als ik zal opwaken"; en in Hebr. 1 : 3 wordt „het uitgedrukte Beeld zijner zelfstandigheid" parallel gesteld met „afschijnsel zijner heerlijkheid". Wel is de Christus de Λόγος, maar dit raakt de sfeer van het bewustzijn; niet die van het schoone en heerlijke. En al geef ik dan ook aan Kant en Hegel toe, dat in onzen gezonken staat de Poëzie hooger staat, omdat ze macht bezit, zich boven het gezonkene te verheffen, absoluut, en